

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS MEDDELELSE

af 13. juli 2017

vedrørende information om stoffer eller produkter, der forårsager allergier eller intolerans, som opført i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne

(2017/C 428/01)

INDHOLD

	<i>Side</i>
1. Indledning	1
2. Listen over allergener (bilag II til forordning (EU) nr. 1169/2011)	2
3. Information om allergener — færdigpakkede fødevarer (især forordningens artikel 21 sammenholdt med dens artikel 18)	2
3.1. Når fødevarer er forsynet med en ingrediensliste	2
3.2. Hvis der ikke er anvendt en ingrediensliste	3
3.3. Mærkning af derivater fra samme allergen	3
3.4. Undtagelse	4
3.5. Frivillig gentagelse	4
4. Information om allergener — ikke-færdigpakkede fødevarer	5
5. Opdatering af bilag II	5

1. Indledning

- Denne meddelelse er tænkt som en hjælp for virksomhederne og de nationale myndigheder i forbindelse med anvendelsen af de nye krav i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011⁽¹⁾ (i det følgende benævnt »forordningen«) for så vidt angår angivelse af forekomst af visse stoffer eller produkter, der forårsager allergier eller intolerans (forordningens artikel 9, stk. 1, litra c), og bilag II).
- Ved forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne er der fastsat krav vedrørende mærkning af allergener, som er nye i forhold til det tidligere Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF⁽²⁾.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevareinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EFT L 109 af 6.5.2000, s. 29).

3. Den nye lovgivning foreskriver først og fremmest, at forbrugerne altid skal informeres om forekomst af allergener i fødevarer, også for ikke-færdigpakkede fødevarer (artikel 9, stk. 1, litra c), og artikel 44). Medlemsstaterne har dog mulighed for at vedtage nationale regler for, hvordan oplysningerne om allergener skal gøres tilgængelige for ikke-færdigpakkede fødevarer. For så vidt angår færdigpakkede fødevarer er det ved forordningen fastlagt, hvordan oplysningerne om allergener skal angives på fødevarer (artikel 21). Derfor bør de eksisterende retningslinjer for mærkning af allergener, som blev udarbejdet inden for rammerne af direktiv 2000/13/EF, ajourføres, så de afspejler denne ændring af lovgivningen.
4. Denne meddelelse berører ikke fortolkninger, som EU-Domstolen måtte fremkomme med.

2. Listen over allergener (bilag II til forordning (EU) nr. 1169/2011)

5. Forordningens bilag II indeholder en liste over fødevestoffer/-produkter, der forårsager allergier eller intolerans. Listen er fastlagt på grundlag af videnskabelige udtalelser fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) ⁽¹⁾.
6. For så vidt angår bilag II skal følgende bemærkes:
 - »Kornprodukter« som opført i bilag II, punkt 1, skal forstås som en udtømmende liste.
 - »Æg« i bilag II, punkt 3, skal forstås som æg fra alle opdrættede fugle.
 - »Mælk« i bilag II, punkt 7, skal forstås som mælk fra husdyrs mælkekirtler.
 - »Nødder« som opført i bilag II, punkt 8, skal forstås som en udtømmende liste.
 - Listen i bilag II omfatter ikke kun de stoffer og produkter, der er nævnt som sådanne på listen, men også produkter på basis heraf. I tilfælde, hvor mikroorganismer er blevet dyrket på et substrat, som er en fødeveareingrediens opført i bilag II, betragtes de pågældende mikroorganismer ikke som produkter afledt af disse substrater.

3. Information om allergener — færdigpakkede fødevarer (især forordningens artikel 21 sammenholdt med dens artikel 18)

7. Artikel 21, stk. 1, litra a):

»Med forbehold af de nærmere bestemmelser, der er vedtaget i henhold til artikel 44, stk. 2, skal de oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra c), opfylde følgende krav:

- a) de skal være angivet i ingredienslisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 18, stk. 1, med en klar henvisning til betegnelsen på det stof eller det produkt, der er opført i bilag II (...)«

3.1. Når fødevarer er forsynet med en ingrediensliste

8. For så vidt angår glutenholdige kornprodukter, der er opført i bilag II: Ingredienser, der er fremstillet af glutenholdige kornprodukter, skal angives med en betegnelse, der indeholder en klar henvisning til den kornsort, der specifikt er tale om, dvs. hvede/rug/byg/havre.

Eksempel: »bymalt«, »havreflager«.

9. Hvis der er anvendt »spelt«, »khorasan« eller »durum«, skal navnet indeholde en klar henvisning til den kornsort, der specifikt er tale om, dvs. »hvede«. Ordet »hvede« kan kombineres med »durum«, »spelt« eller »khorasan« på frivillig basis.

Eksempel: hvede eller hvede (durum) eller durumhvede,
hvede eller hvede (spelt) eller spelthvede.

10. Angivelse af en specifik kornsort kan kombineres med ordet »gluten« på frivillig basis.

Eksempel: hvedemel (indeholder gluten) eller hvedemel (gluten).

11. Hvis gluten som sådan tilsættes som en ingrediens, skal det angives, hvilken kornsort det kommer fra.

Eksempel: gluten (hvede), hvedegluten eller gluten (fra hvede)
dextrin (hvede) eller (hvedegluten); dextrin (indeholder hvede) eller (indeholder hvedegluten).

⁽¹⁾ http://www.efsa.europa.eu/EFSA/Scientific_Opinion/opinion_nda_04_en1,1.pdf

12. Hvis et produkt indeholdende en af de kornsorter, der er nævnt i bilag II (f.eks. havre), opfylder de relevante krav i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 828/2014⁽¹⁾, kan produktet forsynes med angivelsen »glutenfri« eller »meget lavt indhold af gluten«. Den kornsort, der er nævnt i bilag II, skal dog stadig angives og fremhæves i ingredienslisten i overensstemmelse med forordningens artikel 9 og 21.
13. For så vidt angår nødder skal det i ingredienslisten specificeres, hvilken af de nødder, der er nævnt i bilag II, punkt 8, der er tale om, dvs. mandler, hasselnødder, valnødder, cashewnødder, pekannødder, paranødder, pistacienødder eller queenslandnødder. Hvis der er anvendt ingredienser eller tekniske hjælpestoffer afledt af nødder, der er opført i bilag II, skal ingrediensen angives med en klar henvisning til navnet på den nød, der specifikt er tale om.

Eksempel: aromaer (mandel).

14. Forordningens artikel 21, stk. 1, litra b):

»Med forbehold af de nærmere bestemmelser, der er vedtaget i henhold til artikel 44, stk. 2, skal de oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra c), opfylde følgende krav:

(...)

- b) navnet på stoffet eller produktet, som det fremgår af listen i bilag II, skal fremhæves visuelt på en måde, der klart adskiller det fra de øvrige ingredienser på listen, for eksempel ved hjælp af skrifttype, typografi eller baggrundsfarve.«
15. Artikel 21, stk. 1, litra b), giver en vis fleksibilitet med hensyn til måden at fremhæve på, idet dette kan gøres ved hjælp af f.eks. skrifttype, typografi eller baggrundsfarve. Det er op til fødevarevirksomhedslederen at vælge den mest hensigtsmæssige metode til at adskille det pågældende allergen fra resten af ingredienserne på listen. Der er imidlertid behov for visse præciseringer vedrørende de oplysninger, der skal fremhæves.
16. Hvis navnet på en ingrediens består af flere ord (f.eks. »poudre de lait«/»latte in polvere«), er det tilstrækkeligt at fremhæve det ord, der svarer til det pågældende stof/produkt på listen i bilag II. Hvis navnet på en ingrediens indeholder navnet på et allergen i ét enkelt ord (f.eks. det tyske ord »Milchpulver« for »mælkepulver«), er det tilstrækkeligt at fremhæve den del af navnet på ingrediensen, der svarer til det pågældende stof/produkt på listen i bilag II.
17. Hvis en sammensat ingrediens indeholder stoffer, der kan forårsage allergier eller intolerans og er opført i bilag II, skal disse stoffer fremhæves i ingredienslisten.

Eksempel: Hvis der er tale om bananfyld, der indeholder æggeblomme, jordbær, sukker, vand (...), skal »æg« fremhæves. For en sandwich med mayonnaise fremstillet af æg skal forekomsten af »æg« fremhæves.

3.2. Hvis der ikke er anvendt en ingrediensliste

18. I artikel 21, stk. 1, andet afsnit, hedder det:

»Hvis der ikke er en ingrediensliste, skal denne angivelse af de i artikel 9, stk. 1, litra c), anførte oplysninger omfatte ordet »indeholder« efterfulgt af betegnelsen på det stof eller det produkt, der er opført i bilag II.«

19. Hvis der er tale om fødevarer, der er fritaget for kravet om en ingrediensliste (f.eks. vin), men anvendes som en ingrediens ved fremstilling eller tilberedning af en anden fødevarer, for hvilken ingredienslisten gøres tilgængelig, skal allergener i de pågældende fødevarer fremhæves på en måde, der adskiller dem fra de øvrige ingredienser på listen (artikel 21, stk. 1, finder anvendelse).

Eksempel: Ingredienser: [...]vin (indeholder sulfitter), med fremhævelse af ordet »sulfitter«.

3.3. Mærkning af derivater fra samme allergen

20. I artikel 21, stk. 1, tredje afsnit, hedder det:

»Hvor flere ingredienser eller tekniske hjælpestoffer i en fødevarer hidrører fra ét enkelt stof eller et produkt, der er opført i bilag II, skal det fremgå klart af etiketten for hver af de berørte ingredienser eller tekniske hjælpestoffer.«

⁽¹⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 828/2014 af 30. juli 2014 om kravene vedrørende information til forbrugerne om fravær eller reduceret forekomst af gluten i fødevarer (EUT L 228 af 31.7.2014, s. 5).

21. Dette krav indebærer ikke, at henvisningen til det eller de pågældende stoffer eller produkter på listen i bilag II nødvendigvis skal gentages, lige så mange gange som disse stoffer er tilsat. Enhver måde at præsentere oplysningerne på, som gør det klart, at flere forskellige ingredienser hidrører fra ét enkelt stof eller produkt, der er opført i bilag II, vil opfylde kravet og være acceptabel. Henvisningen skal dog altid være direkte knyttet til ingredienslisten, f.eks. ved at de henvisende oplysninger påføres i slutningen af eller i umiddelbar nærhed af ingredienslisten.

Eksempel:

En fødevarer, der indeholder fødevarerilsætningsstoffer, bærestoffer og tekniske hjælpestoffer afledt af hvede, kunne mærkes som følger:

»...

- Tilsætningsstof ⁽¹⁾
- Tilsætningsstof ⁽¹⁾
- Bærestof ⁽¹⁾
- Teknisk hjælpestof ⁽¹⁾
- ...

⁽¹⁾ fra hvede (idet »hvede« skal fremhæves).«

3.4. Undtagelse

22. I artikel 21, stk. 1, sidste afsnit, hedder det:

»Angivelse af de i artikel 9, stk. 1, litra c), anførte oplysninger er ikke et krav, hvis varebetegnelsen for fødevarer klart henviser til det pågældende stof eller produkt.«

23. Dette krav indebærer, at hvis en fødevarer sælges under en varebetegnelse — såsom »ost« eller »fløde« — som klart henviser til et af de allergener, der er opført i bilag II (f.eks. mælk), og for hvilken ingredienslisten i henhold til forordningens artikel 19, stk. 1, litra d), kan udelades, er det ikke nødvendigt at angive det pågældende allergen på etiketten.
24. Hvis en sådan fødevarer sælges under et fabriks- eller varemærke, der ikke i sig selv klart henviser til et af allergenerne i bilag II, skal det pågældende navn suppleres med yderligere oplysninger, der »klart henviser« til det pågældende allergen som foreskrevet i artikel 21, stk. 1, sidste afsnit.

Eksempel:

»Ambert« (som varebetegnelse for fødevarer) sammen med »blåskimmelost fra gårdproduktion« (som tilføjelse til varebetegnelsen, anbragt i umiddelbar nærhed af fødevarerens varebetegnelse), hvor ost er den klare henvisning til stoffet i bilag II.

Da forbrugernes forståelse af de pågældende fødevarerens varebetegnelse kan variere fra medlemsstat til medlemsstat, er det nødvendigt at foretage en vurdering i hvert enkelt tilfælde.

25. Hvis varebetegnelsen for den pågældende fødevarer klart henviser til et af de allergener, der er opført i bilag II, og en ingrediensliste for fødevarer er tilgængelig (hvad enten det sker på frivillig basis eller er obligatorisk), skal allergenet, som er til stede i den pågældende fødevarer, fremhæves i ingredienslisten.

Eksempel: »Ost (mælk, salt, osteløbe, ...)«, med fremhævelse af »mælk«.

26. I tilfælde af at fødevarerens varebetegnelse (på et produkt) klart henviser til et stof eller et produkt i bilag II, men produktet også indeholder andre stoffer eller produkter opført i bilag II, skal de pågældende allergener angives, så forbrugere har mulighed for at træffe informerede valg i forhold til fødevarer, som er sikre for dem.

3.5. Frivillig gentagelse

27. Uden at det berører gældende EU-bestemmelser for specifikke fødevarer ⁽¹⁾, er det ikke muligt frivilligt at gentage information om allergener uden for ingredienslisten, at anvende ordet »indeholder« efterfulgt af navnet på stoffet eller produkter opført i bilag II eller at anvende symboler eller tekstbokse (se forordningens betragtning 47 og artikel 21, stk. 1, sammenholdt med dens artikel 36, stk. 1).

⁽¹⁾ Bl.a. bestemmelserne i artikel 51, stk. 2, i Kommissionens forordning (EF) nr. 607/2009 af 14. juli 2009 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 479/2008 for så vidt angår beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, traditionelle benævnelser og mærkning og præsentation af visse vinavlsprodukter (EUT L 193 af 24.7.2009, s. 60).

4. Information om allergener — ikke-færdigpakkede fødevarer

28. I artikel 44 i forordning (EU) nr. 1169/2011 hedder det:

»1. For fødevarer, der udbydes til den endelige forbruger og til storkøkkener uden at være færdigpakkede, eller for fødevarer, der pakkes på salgsstedet på anmodning af køberen eller er færdigpakkede med henblik på direkte salg,

a) er angivelse af oplysningerne i artikel 9, stk. 1, litra c), obligatorisk

(...)

2. Medlemsstaterne kan vedtage nationale foranstaltninger for, hvordan de i stk. 1 omhandlede oplysninger eller elementer af disse oplysninger skal gøres tilgængelige, herunder i givet fald deres udtryks- og præsentationsform.«

29. Forordningen indeholder bestemmelser om obligatorisk information om allergener for ikke-færdigpakkede fødevarer.

30. Medlemsstaterne kan stadig vedtage nationale regler for, hvordan information om allergener skal gøres tilgængelig for sådanne fødevarer. Det er i princippet muligt at tillade et hvilket som helst kommunikationsredskab til angivelse af information om allergener, der gør det muligt for forbrugeren at træffe informerede valg, f.eks. en etiket eller andet ledsagende materiale eller på anden vis, herunder moderne teknologiske redskaber eller mundtlig kommunikation (dvs. verificerbare mundtlige oplysninger).

31. Er der ikke vedtaget sådanne nationale regler, gælder forordningens bestemmelser om færdigpakkede fødevarer også for ikke-færdigpakkede fødevarer. I overensstemmelse med forordningens artikel 13 skal information om allergener således anføres på en sådan måde, at den er let synlig, letlæselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes, og gøres tilgængelig i skriftlig form. Det er derfor ikke en mulighed kun at informere om allergener efter anmodning fra forbrugeren. Desuden finder mærkningskravene i forordningens artikel 21 anvendelse (punkt 3-21 ovenfor).

5. Opdatering af bilag II

32. I forordningens artikel 21, stk. 2, hedder det:

»For at sikre bedre information til forbrugerne og tage hensyn til den seneste videnskabelige udvikling og tekniske viden skal Kommissionen på ny systematisk undersøge og om nødvendigt opdatere listen i bilag II ved hjælp af delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 51.

(...)

33. Opdatering af listen i bilag II kan bestå i, at et stof tilføjes på eller fjernes fra listen. For så vidt angår fjernelse af fødevareallergener fra listen indeholdt direktiv 2000/13/EF⁽¹⁾ særlige bestemmelser om, at interesserede parter kunne forelægge Kommissionen undersøgelser, der dokumenterer, at det for visse allergeners vedkommende videnskabeligt er fastslået, at de ikke kan forårsage uønskede reaktioner. Disse særbestemmelser er ikke blevet opretholdt i forordningen. Dette er dog ikke til hinder for, at potentielt interesserede parter kan forelægge Kommissionen dokumentation for, at det under visse omstændigheder ikke er sandsynligt, at produkter afledt af stoffer, der er opført i bilag II, vil forårsage uønskede reaktioner hos mennesker.

34. Sådant dokumentation kan udarbejdes i overensstemmelse med EFSA's vejledning »Guidance on the preparation and presentation of applications pursuant to Article 6 Paragraph 11 of Directive 2000/13/EC«⁽²⁾ og sendes til Kommissionen i mindst to eksemplarer på et elektronisk medium (CD'er eller memory sticks) til følgende adresse:

Directorate General for Health and Food Safety, Unit E1
European Commission
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIEN

⁽¹⁾ Jf. artikel 6, stk. 11, andet afsnit, i direktiv 2000/13/EF.

⁽²⁾ EFSA Journal 2013;11(10):3417.